הלכה · משנה תורה · מפרשים · חידושים מהגאון בעל מחנה אפרים · ספר זרעים

חידושים מהגאון בעל מחנה אפרים על משנה תורה, הלכות מעשרות

רבי אפרים נבון

ספריית אור ברסלב · or-breslev.co.il

חידושים מהגאון בעל מחנה אפרים על משנה תורה, הלכות מעשרות

רבי אפרים נבון

מקור הטקסט: ספריא · רישיון: לפי המהדורה: נחלת הכלל או Creative Commons

התכנים שלפניכם נאספו, מוינו, סוננו ונערכו בעמל רב ובמסירות על ידי צוות פרויקט 'אוצריא' (otzaria.org).

לקריאה באתר, עם המפרשים והמקורות ליד כל שורה: https://or-breslev.co.il/library/חידושים-מהגאון-בעל-מחנה-אפרים-על-משנה-תורה-הלכות-מעשרות/
הקובץ נוצר ב־18 בנובמבר 2026 מגרסה v38-202611162349 של הספרייה.

תוכן העניינים

פרק ג 4
הלכה ו 4
הלכה כד 4
פרק ו 4
הלכה ד 4
הלכה יב 4
הלכה טו 4
פרק י 5
הלכה ח 5
פרק יא 5
הלכה יג 5
פרק יב 5
הלכה יז 5
הלכה יח 5

פרק ג

הלכה ו

מותר להערים על התבואה להכניסה במוץ כדי שתהיה בהמתו אוכלת וכו'. נ"ב פירוש כל מה שירצה כיון דעדיין לא נגמרה מלאכתו וכל היכא שמותר לאכול אכילת עראי מאכיל לבהמה כל מה שירצה וכ"כ הר"ש בפירוש המשנה:

הלכה כד

המוצא זיתים תחת הזית וכו' עד מצא תאנים תחת התאנה הרי זה ספק שהרי משתנות ומתלכלכות בעפר שמא מתאנה זו נפלו או מתאנים שנתעשרו. נ"ב קשה דאמאי לא אמרינן חזקה שמתאנה זו נפלו, ואיכא למימר דשאני אלו דכיון דנכרות והם דומים לאלו, אלא דעדיין קשה אמאי מותרות לו משום גזל כיון דהוו ספק. ובכ"מ כתב על השגת הראב"ד ז"ל ואין בזה השגה דאיכא למימר חדא מתרי טעמי נקט. וקשה לי דא"כ אמאי חייב לעשר דהא הוי ספק ספקא ספק אם הן מתאנה זו ואת"ל שהם מתאנה זו הרי הפקירם ועוד דגם לטעם דהפקירם כיון דאינם נכרות ומ"ה מתייאש מהם ומפקירם בודאי שהוא פטור:

פרק ו

הלכה ד

כתב הראב"ד ז"ל נ"ל בדבר שאין זרעו כלה. וכ"כ הר"ן שם והכריח כן דהא כל האי שקלא וטריא בדבר שאין זרעו כלה הוא ע"כ. ולא מוכרע דאיכא למימר במכ"ש פריך וראיה לדבר דאין אסור לזרוע טבל אלא תבואה וקטנית וכיוצא בהם:

הלכה יב

החוכר שדה מן הכותי מעשר ואח"כ נותן לו קנס קנסוהו וכו'. נ"ב לפי מה שפסק רבינו דאין קנין לכותי דינא הוי ולא קנסא כ"כ התוס' ור' שמשון ז"ל:

הלכה טו

כהן או לוי שלקחו פירות מישראל אחר שנגמרה וכו' עד קנס הוא וכו'. נ"ב מן הדין הרי הם של כהן דמתנות שלא הורמו כמי שהורמו דמיין וזכה בהם כהן דטובת הנאה אינה ממון:

פרק י

הלכה ח

בכ"מ. עם הארץ שנתן מעה לחבר עד ומשמע התם דמיירי בשזה החבר קנה אגודה אחרת לעצמו וקמ"ל שאין אומרים זו שהוא נותן לע"ה היא אשר קנה לעצמו וכו' אלא אמרינן יש ברירה והא קי"ל דבדרבנן יש ברירה. נ"ב ק"ל דבסמוך כתב ה' שאמרו לאחד צא והבא לנו חמש אגודות הביא להם בערבוב חברים שבהם צריכים לעשר על הכל וכתב הבכ"מ הטעם הוי כאלו האחד נותן משלו לחברו וחבר אסור ליתן דמאי לע"ה אלא א"כ עישר עכ"ד. ואמאי לא אמרינן כאן דיש ברירה. ודוחק לומר דהכא נמי איירי כשהמוכר ידע שקונה ג"כ לע"ה וחלקו של ע"ה כבר היה מעושר הלכך חייבים, דאינו נכון דמאיזה טעם נתחייבו לעשר על הכל מאחר שהם לא עירבום:

פרק יא

הלכה יג

הוליכן לטוחן כותי וכו'. נ"ב כיון דדמאי התקינו על הספק לא מיקרי זה ס"ס ודוק ע"כ:

פרק יב

הלכה יז

כתב הראב"ד ז"ל אין דבר זה מחוור שהרי הנכנס לעיר ואמר מי כאן מעשר ואמר אחד איש פ' נאמן הקשו עלה בגמרא ועד אחד נאמן וכו'. נ"ב אע"ג דעד אחד נאמן באיסורין ה"ד להעיד על גוף הדבר אבל לאכשורי גברא להעיד עליו שהוא כשר אין עד אחד נאמן והכי אמרי לה בר"ה בפ' אם לא היו מכירין אותו:

הלכה יח

המוכר פירות לחבירו ואחר שיצאו מתחת ידו אמר ללוקח פירות שמכרתי לך טבלים הם היין יין נסך שורת הדין שאינו נאמן. נ"ב ק"ל למה לא יהיה נאמן מתוך שנאמן להפסיד שכרו, ועיין בסוף הלכות מטמאי משכב ומושב ויש לחלק וק"ל: